

PRACOVNÍ PRÁVO

ČASOPIS PRO VÝKLAD PRACOVNÍCH A SOCIÁLNĚ
POJIŠŤOVACÍCH ZÁKONŮ.

Dr. JAROSLAV VOSKA:

Organisace pracovních soudů.

Předpisy o zřízení (organisaci) pracovních soudů jsou z největšího dílu obsaženy v zákoně o soudnictví ve sporech z poměru pracovního, služebního a učebního (o pracovních soudech) ze dne 4. července 1931, č. 151 Sb. z. a n.¹⁾ Ostatní ustanovení organisací rázu jsou v nařízeních vydaných k provedení tohoto zákona, a to ve dvou vládních nařízeních ze dne 1. prosince 1931, č. 180 a 181 Sb. z. a n. a dvou vládních nařízeních ze dne 22. prosince 1931, č. 216 a 217 Sb. z. a n.

Soudnictví ve sporech z poměru pracovního, služebního a učebního vykonávají v první stolici jednak pracovní soudy samostatné, jednak zvláštní oddělení okresních soudů, která jsou organisována podobně jako samostatné pracovní soudy (§ 4 zák.).

Zákonem samotným byly zřízeny pracovní soudy v místech, v nichž byly dříve soudy živnostenské²⁾, které byly ode dne účinnosti zákona o pracovních soudech přeměněny v samostatné pracovní soudy (§ 45, odst. 2. zák.).

V jiných místech zřídí podle potřeby buď samostatné pracovní soudy nebo jen oddělení okresních soudů pro pracovní spory vlada nařízením. První takové nařízení je s počátku zmíněné vládní nařízení z 1. prosince 1931, č. 180 Sb. z. a n., kterým bylo zřízeno 19 samostatných pracovních soudů³⁾ a 85 oddělení okresních soudů pro

pracovní spory.⁴⁾ Z nich bude podle vyhlášky ministra spravedlnosti ze 17. března 1932, č. 44 Sb. z. a n. od 1. září 1932 aktivováno 17 samostatných pracovních soudů (10 v Čechách, 4 na Moravě a ve Slezsku, 3 na Slovensku) a 54 oddělení okresních soudů pro pracovní spory (53 v Čechách, 15 na Moravě a ve Slezsku, 6 na Slovensku, 2 v Podkarpatské Rusi), K aktivování ostatních samostatných pracovních soudů a oddělení okresních soudů pro pracovní spory, které byly zřízeny vládním nařízením č. 180/1931, má dojíti ještě v tomto roce, načež bude přikročeno k vydání nového vládního nařízení, kterým budou zřízeny další samostatné pracovní soudy a další oddělení pro pracovní spory u soudů okresních.

Působnost jednotlivých samostatných pracovních soudů i oddělení okresních soudů pro pracovní spory vztahuje se vždy jen na obvod okresního soudu, v němž jsou zřízeny (§ 4, odst. 1 zák., §§ 1 až 3 vládn. nař. č. 180/1931 Sb. z. a n.). Jedině v místech,

⁴⁾ V Benešově, Berouně, Brandýse n. Labem, Čáslavi, České Kamenici, Českém Krumlově, České Lípě, Domažlicích, Dvoře Králově nad Labem, Duchcově, Falknově, Frydlantě, Hanšpachu, Hlinsku, Hořovicích, Humpolci, Chebu, Chomutově, Chrudimi, Jaroměři, Jičíně, Kadani, Klatovech, Kraslicích, Kralupech nad Vltavou, Kutné Hoře, Litoměřicích, Litomyšli, Lomnici nad Pop., Lounech, Mělníku, Mostě, Německém Brodě, Nové Pace, Pelhřimově, Písku, Příbrami, Rokycanech, Roudnici n. L., Rumburku, Semilech, Slaném, Strakoncích, Šluknově, Táboře, Tanvaldě, Úpici, Ústí n. Orli., Varnsdorfu, Vysokém Mýtě, Žatci; v Blansku, Bohumíně, Boskovicích, Břeclavě, Č. Těšíně, Frydku, Fryštátě, Hlučíně, Hodoníně, Kroměříži, Kyjově Přerově, Slezské Ostravě, Svitavách, Třebíči, Vyškově, Zlíně, Znojmě; v B. Bystrici, Galantě, Lučenci, Michalovicích, Nitře, Nových Zámcích, Prešově, Ružomberku, Topolčanech, Trenčíně, Trnavě, Zvoleni; v Mukačevě, Užhorodě.

¹⁾ §§ 4 až 18, 25, 26, 50 až 52, 55, 40.

²⁾ V Praze, Liberci, Plzni, Teplicích-šanově, Ústí n. L.; v Brně, Mor. Ostravě, Prostějově, Šternberku, Šumperku a v Krnově.

³⁾ V Aši, Českých Budějovicích, Děčíně, Hradci Králové, Jablonci nad Nisou, Karlových Varech, Kladně, Kolíně, Mladé Boleslavi, Náchodě, Pardubicích, Trutnově; v Jihlavě, Novém Jičíně, Olomouci, Opavě, v Bratislavě, Žilíně a v Košicích.

kde jest několik okresních soudů, t. j. v Praze a v Brně, bylo zřízeno po jednom samostatném pracovním soudě, a působnost těchto dvou jediných pracovních soudů vztahuje se na obvody všech okresních soudů, které jsou v těchto místech. Pracovní soud v Praze jest tedy příslušný pro rozhodování sporů i z venkovských obcí přičleněných okresním soudům v Praze-východě, v Praze-severu a v Praze-západu. Namnoze se vyskytnuvší obavy, že budou nuceny strany ze vzdálených soudních okresů dojížděti k pracovním soudům zřízeným v jiných soudních okresích, jsou bezdůvodny. V soudních okresích, kde není pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro pracovní spory, jest příslušný pro rozhodování sporů jinak pracovním soudům (oddělením) příkázaných, řádný okresní soud (§ 42 zák.).

Pracovní soudy jsou organizovány, podobně jako tomu bylo u soudů živnostenských, jako soudy sborové. Rozhodování o sporech v první stolici děje se zásadně v tříčlenných senátech, složených ze dvou laiků⁵⁾ a předsedy, který jest soudcem z povolání (§ 16, odst. 1. zák.). Jen zcela výjimečně může projednati spor příkázaný pracovnímu soudu předseda nebo jeho náměstek jako samosoudce, vzdají-li se obě strany výslovně toho, aby spor byl projednáván před senátem (§ 25, odst. 4. zák.).⁶⁾ Totéž platí i o odděleních pro pracovní spory zřízených u okresních soudů podle § 4, odst. 3. zák., o nichž podle 2. věty tohoto odstavce platí všeobecně veškerá ustanovení platná pro samostatné pracovní soudy vůbec.

Předsedy pracovních soudů a jejich náměstky jmenuje ministr spravedlnosti ze soudců z povolání, kteří jsou činni v sídle pracovního soudu. Nezáleží na tom, u kterého ze soudů, jež jsou v sídle pracovního soudu, jest takový soudce ustanoven. Znění zákona nebránilo by tomu, aby ustanoven byl za předsedu pracovního soudu třeba i soudce, který jest jmenován k soudu vyšší stolice (na př. k vrchnímu soudu).

⁵⁾ Jeden z řady zaměstnanců, druhý ze zaměstnavatelů (§ 6 zák.), podobně jako u dřívějších soudů živnostenských.

⁶⁾ Jako samosoudce jedná předseda pracovního soudu také při prvých rocích, které jsou v řízení před pracovními soudy obligatorní (§ 25, odst. 1. zák.). Rozhodování podle § 8, odst. 2. zák., o tom, zda přisedící právem odmítl přijmouti funkci nebo se jí vzdal, dále podle § 13 zák. o trestech proti liknavým přisedícím, jakož i podle § 15 zák. o odmítání přisedících stranami, náleží rovněž předsedovi pracovního soudu bez spoluúčasti přisedících. Naproti tomu jednání o smírné vyřízení hromadného sporu podle § 39 zák. koná se před senátem.

A totéž, co platí o jmenování předsedů samostatných pracovních soudů, platí podle § 4, odst. 2 i o soudcích řídicích oddělení okresních soudů pro pracovní spory. I ty náleží ustanoviti ministru spravedlnosti, ovšem jen ze soudců v místě činných, zpravidla tedy ze soudců ustanovených pro okresní soud, u něhož jest oddělení pro pracovní spory zřízeno. Těmito předpisy jsou modifikována ustanovení o sdělávání rozvrhu prací pro okresní soudy jinak platná.⁷⁾

Přisedící pracovních soudů i oddělení okresních soudů jsou jmenováni presidenty vrchních soudů podle návrhů předložených ústředními odborovými organizacemi.⁸⁾ Návrhy mají býti podány do dvou měsíců od doručení výzvy, aby přisedící byli navrženi (§ 6, odst. 2. zák., § 5, odst. 3. nař. č. 181/1931 Sb. z. a n.). Tato lhůta jest praeklusivní, k návrhům později došlým se nepřihlíží a přisedící, kteří by připadli na obmeškalou organizaci, rozvrhnou se na ostatní odborové organizace, které návrhy předložily včas.

Ustanovení zákona o jmenování přisedících jsou dosti kusá. Doplněna byla na základě zmocnění obsaženého v § 7, odst. 3. zák. ustanoveními vládního nařízení číslo 181/1931 Sb. z. a n., kterými bylo upraveno jednak podávání návrhů na jmenování přisedících pracovních soudů, jednak rozvrh navrhovaných přisedících mezi jednotlivé navrhující odborové organizace. Původně bylo úmyslem ustanoviti přímo ve vládním nařízení, které ústřední odborové organizace jsou oprávněny přisedící navrhovati; první osnova vládního nařízení č. 181/1931 sdělená ministerstvem spravedlnosti ostatním resortům měla podobné ustanovení. Později však bylo od toho upuštěno a rozřešení otázky, které odborové organizace jsou oprávněny přisedící navrhovati, bylo ponecháno praxi. A právě nedostatek přímého ustanovení o tom, které z odborových

⁷⁾ Předsedy pracovních soudů a jejich náměstky mohou býti jmenováni jen soudci v činné službě. Nemohou jimi býti ustanoveni soudci na odpočinku. Ustanovení obdobné předpisu § 199 zák. č. 221/1924, Sb. z. a n., pro pracovní soudy neplatí.

⁸⁾ Počet přisedících pro jednotlivé pracovní soudy ustanovuje ministr spravedlnosti (§ 6 zák.). Dosud vydány byly o tom pro pracovní soudy, zřízené podle zákona v místech, kde byly soudy živnostenské a pro pracovní soudy (oddělení pro pracovní soudy), aktivované podle vyhlášky ministra spravedlnosti č. 44/1932, Sb. z. a n., výnosy č. 25/1931 a č. 9/1932 Věstn. min. sprav. Náhrady, příslušející přisedícím pracovních soudů podle § 11, odst. 1. zák., upravuje vládní nařízení z 22. prosince 1931, č. 217 Sb. z. a nař.

organizací jsou oprávněny přisedící navrhovati, působilo při prvním jmenování přisedících značné potíže. Potíže tyto vyskytly se především při jmenování přisedících z řad zaměstnavatelů. Tu byly zejména různosti v názoru o tom, které ze sdružení zaměstnavatelských jest považovati za ústřední odborové organizace ve smyslu § 6 zák. o pracovních soudech. Ačkoli jest pojem odborové organizace již v praxi ustálen a za odborovou organizaci považována jsou jen dobrovolná sdružení zaměstnanců a zaměstnavatelů zřízená k hájení stavovských zájmů svých příslušníků, vyskytla se mínění, že právo navrhovati přisedící pracovních soudů přísluší i veřejnoprávním korporacím zájmovým (obchodní a jiné komory, společenstva, gremia a jejich svazy atd.). Různě vykládáno bylo také ustanovení zákona, že právo navrhovati přisedící přísluší jen odborovým organizacím ústředním. Vyskytly se požadavky, aby právo navrhovati přisedící bylo přiznáno i sdružením, jejichž místní obvod působnosti jest obmezen i jen na malé území a vedle nichž působí podobná jiná sdružení, rovněž obmezená na menší územní obvody.

Potíže působí v praxi také okolnost, že některé svazy, zejména zaměstnavatelské, nebo jejich členové jsou často sdružení v několika svazech ústředních. Přiznalo-li by se jim právo navrhovati přisedící ve veškerých ústředních svazech, jejichž jsou členy, dostalo by se jim navrhovacího práva plurálního, což jistě není v soulahu s intencí zákona o pracovních soudech, který v § 6, odst. 1., zavedl poměrné navrhovací právo, obdobné poměrnému hlasovacímu právu uzákoněnému pro sbory zákonodárné i samosprávné. Pluralitu navrhovacího práva odborových organizací nelze proto za žádných okolností připustiti a možno přihlížeti ke svazům, které jsou příslušníky několika ústředních odborových organizací vždy jen jednou. Není ovšem možno vyloučiti, aby zásada tato byla porušena tam, kde jen jednotlivci jsou příslušníky několika navrhujících svazů. Tyto okolnosti jsou těžko zjistitelné, v největších případech zjistiti je vůbec nelze, a dlužno s tímto nedostatkem počítati.

V návrzích na jmenování přisedících jsou uváděny mnohdy osoby, které mají bydliště mimo obvod pracovního soudu, často v místech i velmi vzdálených. Není sice v zákoně ani ve vládním nařízení č. 181/1931 Sb. z. a n. předepsáno, že navrženy mohou býti za přisedící pracovních soudů jen osoby, které bydlí v obvodu pracovního sou-

du, avšak z povahy věci samé vyplývá, že přisedícími mají býti vždy anebo aspoň zpravidla jen osoby, jejichž bydliště je v obvodu pracovního soudu. Není jistě účelno, aby pro pracovní soud byli jmenováni přisedící z obvodu jiného pracovního soudu, kteří by dobře mohli býti navrženi pro pracovní soud, v jehož obvodu se zdržují. Při návrzích na jmenování přisedících nutno míti na zřeteli, že nejlépe uplatní se přisedící, kteří bydlí přímo v sídle pracovního soudu nebo aspoň v jeho nejbližším okolí. Styk jejich se soudem je tím usnadněn a mohou býti snadno povoláváni k přelíčením, která nutno stanovit mimo pravidelný pořad, nebo v případech, že se přisedící, který jest jinak na řadě, ať již z jakéhokoliv důvodu k přelíčení nedostavil. Je-li dostatek přisedících v místě, lze snadno v takových případech opatřiti náhradníka. Bydlí-li však většina přisedících mimo sídlo soudu, je to často nemožno, přelíčení třeba odročovati a řízení se protahuje, což jistě není v zájmu věci.

Návrhy ústředních odborových organizací jest president vrchního soudu při jmenování přisedících vázán potud, že nemůže jmenovati přisedícím osobu, která navržena nebyla, a že musí jmenovati přisedící v pořadí, ve kterém byli přisedící v návrzích ústředních odborových organizací uvedeni (§ 6, odst. 1. zák.). Presidentu vrchního soudu však přísluší právo zkoumati, zdali navržené osoby mají náležitosti předepsané v § 7 zák.; podkladem pro rozhodnutí bude tu šetření, které na žádost presidenta vrchního soudu vykonají administrativní úřady (okresní) podle § 4, odst. 2, vládn. nař. č. 181/1931 Sb. z. a n. Presidentu vrchního soudu náleží dále rozhodnouti o rozvrhu navrhovaných přisedících na jednotlivé navrhující ústřední odborové organizace (§ 6, odst. 1. zák.). Podrobná ustanovení o tom, jak se tento rozvrh děje, upravuje § 5 vládn. nař. č. 181/1931 Sb. z. a n. President vrchního soudu rozhoduje ve vlastním oboru působnosti i o tom, které organizace mají býti vyzvány k podání návrhů na jmenování přisedících (§ 2 vl. nař. č. 181/1931 Sb. z. a n.). Rozhodnutím presidenta vrchního soudu o všech těchto otázkách lze odporovati v cestě administrativní (stížností k ministerstvu spravedlnosti, po případě dále k nejvyššímu správnímu soudu). Ke stížnosti legitimována bude vždy jen navrhující nebo odmítnutá odborová organizace. Jednotlivým navrhovým osobám, které presidentem vrchního soudu nebyly jmenovány, právo stížnosti přiznati

nelze; jim také netřeba rozhodnutí presidenta vrchního soudu vůbec doručovati.

Podmínky ustanovení přísedícím pracovního soudu upravuje § 7 zák. o pracovních soudech.⁹⁾ Mohou jimi býti jen českoslovenští státní příslušníci, na které se vztahují ustanovení zákona o pracovních soudech, kteří jsou aspoň třicetiletí a nejsou vyloučeni z práva voliti v obcích. Žádná jiná omezení, nežli jsou v § 7, odst. 1. zák. o prac. soudech stanovena, pro jmenování přísedícím neplatí; nemohou býti proto vylučováni z jmenování zejména zaměstnanci odborových organizací zaměstnaneckých. Ve skupině zaměstnavatelské pak výslovně připuštěno v § 17, odst. 2., i jmenování úředníků zaměstnavatelových, pokud nejsou právníky.

O složení senátů pracovního soudu rozhoduje předseda, který povolává přísedící k jednotlivým zasedáním podle pořadí předem stanoveného, od něhož může se odchýlit, jen když by přelíčení jinak nemohlo býti provedeno, zejména z toho důvodu, že se přísedící k zasedání povolaný nedostavil, že jest podle zákona z rozhodování v určitém sporu vyloučen (§ 15 zák.), nebo že byl stranou platně odmítnut (§ 16, odstavec 2. zák.). Podrobná ustanovení o povolávání přísedících k zasedáním pracovních soudů obsahují §§ 14 a násl. jednacího řádu pracovních soudů (vlád. nařízení čís. 216/1931 Sb. z. a n.).

Opravných prostředcích proti rozhodnutí pracovních soudů a jejich předsedů (o odvoláních a rekursech) rozhodují ve druhé stolici krajské soudy, v jejichž obvodech jsou pracovní soudy (§§ 18 a 36 zák.¹⁰⁾, a to vždy v senátech. Složení senátů krajského soudu jest pak různé, podle toho, zda jde o odvolání ve sporech, jejichž předmět má hodnotu vyšší než 300 Kč, anebo nepřesahuje-li hodnota předmětu sporu této hranice, anebo zda jde o rekurs.

Senát krajského soudu, rozhodující o odvoláních ve sporech, jichž předmět nemá vyšší hodnotu než 300 Kč, jest tříčlenný a složen jest výhradně ze soudců z povolání (§ 31 zák.).¹¹⁾ V případech takovýchto

⁹⁾ Platí podle § 32 zák. také o přísedících soudů odvolacích a podle § 4, odst. 2., o přísedících zvláštních oddělení okresních soudů pro pracovní spory.

¹⁰⁾ Vrchní soud rozhoduje o rekursu proti rozhodnutí o odmítnutí předsedy pracovního soudu, které jest vyhrazeno presidentu krajského soudu (§ 15, odst. 2., § 18 zák.).

¹¹⁾ Vždy v zasedání neveřejném, i když jde o odvolání ve sporech zásadní povahy podle § 28, odst. 1. zák.

jest účast laického živlu z rozhodování o opravných prostředcích vyloučena. Stejně jest složen senát krajského soudu rozhodující o rekursech. Zákon o pracovních soudech o složení senátu rekursního nemá výslovného ustanovení; platí o něm proto podle druhé věty § 36, odst. 2. zák., obecná ustanovení (§ 7 j. n., § 55 civ. ř. s. slov.).

Naproti tomu o odvoláních ve sporech, jichž předmět má vyšší hodnotu než 300 Kč, rozhoduje u krajského soudu vždy senát pětičlenný, složený ze tří soudců z povolání a dvou přísedících, jednoho ze zaměstnanců, druhého ze zaměstnavatelů. Takto složený senát rozhoduje i v případech, kde rozsudek pracovního soudu (oddělení okresního soudu pro pracovní spory) jest zmatečný podle § 477 civ. ř. soud. Jeho zasedání jest veřejné, pokud ovšem nebyla vyloučena veřejnost jednání podle § 172 c. ř. s. (§ 207 c. ř. s. slov.). Není možné, aby rozhodoval o odvoláních ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč senát, složený jiným způsobem, než jest ustanoveno v § 32 zák. o prac. soudech. Účast přísedících na zasedání odvolacího soudu jest ve sporech těchto obligatorní, strany nemohou se jí vzdáti. Ustanovení § 23, odst. 3. zák., platí jen o řízení před pracovními soudy v první stolici, na řízení ve stolici druhé je rozšiřovati nelze; jde o předpis povahy výjimečné a jeho analogické použití na řízení odvolací jest proto vyloučeno. Opačné mínění nelze oprávněně ani o ustanovení druhé věty § 32 zák. o pracovních soudech, které stanoví toliko, že »o jmenování a povolávání«¹²⁾ přísedících odvolacího soudu platí stejná ustanovení, jako o přísedících pracovních soudů, nikoli však také o složení senátů. Povoláváním přísedících rozuměti tu nutno toliko povolávání jich k jednotlivým zasedáním ve smyslu § 16, odst. 2. zák. a §§ 14 až 18 a 25 jedn. řádu prac. soudů (nař. č. 216/1931 Sb. z. a n.).

Rovněž jest vyloučeno, aby rozhodováno bylo o odvoláních ve sporech o hodnoty vyšší než 300 Kč v neveřejných zasedáních podle obdoby § 471 c. ř. s. O odvolacím řízení platí podle § 33, odst. 1. zák. o prac. soudech, obdobně předpisy o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními; nelze proto použití ustanovení daného pro řízení před soudy odvolacími, jakým právě jest předpis § 471 c. ř. s., i když nutno uznati, že analogickým použitím tohoto ustanovení by se někdy řízení zjednodušilo. Odvolací řízení ve sporech pracovních jest však podle § 33 zák. o prac. soudech vybudováno jako nové řízení a s touto jeho povahou se ne-

usnází používání předpisů jiných, než stanoví § 33 zákona.

O dovoláních v pracovních sporech rozhoduje pro celé státní území nejvyšší soud (§ 35 zák. o prac. soudech). Ustanovení slovenského civilního soudního řádu¹²⁾, prikazující rozhodování o dovoláních ve sporech, jichž předmět nemá hodnotu vyšší než 5000 Kč, tu neplatí, a to ani ve sporech, o kterých bylo rozhodováno u okresních soudů ve zvláštních odděleních zřízených podle § 4, odst. 2. zák. o prac. soudech. Za to o dovoláních ve sporech, ve kterých podle § 42 zák. rozhodují okresní soudy jako soudy řádné, platí ustanovení obecná.

O organizaci nejvyššího soudu, jako soudu dovolacího ve sporech pracovních, nemá zákon o pracovních soudech žádných zvláštních ustanovení. Platí tu tedy obecné předpisy zákona o nejvyšším soudu ze 16. dubna 1919, č. 216 Sb. z. a m., bez jakéhokoliv obmezení a zejména také ustanovení jeho § 10, odst. 1., o senátech rozhodujících o dovoláních. Jsou vždy pětičlenné, složené výhradně ze soudců z povolání a rozhodují vždy v zasedání neveřejném.

Zvláštní ustanovení organizačního rázu obsahuje § 40 zák. o pracovních soudech. Zřizuje se tu pro určité speciální úkoly senát, jehož členy jsou všichni soudcové z povolání u pracovního soudu ustanovení (předseda a jeho náměstkové¹³⁾) a šestičlenný výbor přisedících. Členy tohoto vý-

boru volí po třech obě skupiny přisedících, zaměstnanci i zaměstnavatelé. Volba koná se v obou skupinách odděleně, většinou hlasů. Způsob volby v zákoně není upraven. Nejvhodnější bude jistě volba písemná, lístky.

Úkolem senátu, složeného podle § 40, odst. 3., jest, podávati dobrá zdání »o otázkách týkajících se poměru pracovního, služebního a učebního«, vyžádaná ústředními úřady.¹⁴⁾ Tento senát jest oprávněn také z vlastní iniciativy činiti ústředním úřadům návrhy týkající se poměru pracovního, služebního a učebního. Podnětem k takovým návrhům budou zejména zkušenosti, kterých pracovní soud získal při rozhodování o sporech z poměru pracovního, služebního a učebního.

Senát, složený podle § 40, odst. 3. zákona o prac. soudech, usnází se většinou hlasů, zasedání jeho předseda a řídí předseda pracovního soudu, a byl-li by zaneprázdněn, jeho náměstek povolovaný podle rozvrhu práce k jeho zastupování.

Samotnému výboru přisedících ukládá zákon v § 17, odst. 2.,¹⁵⁾ ještě další úkol, totiž vyjadřovati se o utvoření zvláštních oddělení pracovního soudu podle § 17, odst. 1. zák. a o ročním rozvrhu prací. Také jednání tohoto výboru přisedících řídí předseda pracovního soudu, sám však neúčastní se hlasování.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

319.

Majiteli hor není zabráněno, aby osazenstvo rozdělil na několik směn se zvláštní dobou pracovní, zejména se zvláštním počátečním bodem pracovního zaměstnání. (Nález nejv. spr. soudu z 20. I. 1932, č. 633/32.)

Právní spor, který stížností před soud byl vznesen, soustřeďuje se v otázce, zdali úřad báňský může majiteli hor uložit, aby provozování hor organizoval v ten způsob, že osazenstvo jednotlivých míst pracovních tvořiti bude jednotnou směnu, takže pracovní doba všech příslušníků této směny bude jednotná. Majiteli hor se takto zabránuje, aby osazenstvo rozdělil na několik směn se zvláštní dobou pracovní, zejména se zvláštním počátečním bodem pracovního zaměstnání.

Výslovný pozitivní podklad pro takovéto omezení majitele hor nelze v žádném ustanovení zákonném nalézt. Bylo proto třeba vyšetřiti, zdali platné normy právní nedávají pro ně aspoň nepřímou oporu.

Zásadně sluší vycházeti od toho, že zákono-

dárství horní zůstává majiteli hor, aby provozování hor a tedy i práci na závodě uspořádal podle svého uvážení. Obecní horní zákon byl toho zjevně dalek, dáti úřadům báňským oprávnění, aby majiteli hor předpisovaly způsob, jak má práci na svém hornickém závodě organizovati. V § 112, odst. 2. prov. předpisu k obecnímu hornímu zákonu praví se výslovně, že báňské úřady nemají si nad meze dozoru nad provozem hor v § 220 tohoto zákona stanoveného dovolovati jakékoli zasahování do provozních a hospodářských poměrů. Zmíněný prováděcí předpis nemá ovšem povahy normy právní, lze jej však nicméně k lepšímu pochopení zákonodárných úmyslů použiti. Zásada v cit. ustanovení prováděcího předpisu vyslovená podává vysvětlení, proč dozorcí moc úřadů báňských je v § 220 obec. hor. zák. vymezena v ten způsob, že úřady báňské mají za-

¹⁴⁾ Ústřední úřady kteréhokoliv druhu, nikoli snad jen ministerstvo spravedlnosti.

¹⁵⁾ § 17, odst. 2. zák. o prac. soudech: »výbor pracovního soudu (§ 40)«. Zákon rozlišuje mezi senátem podle § 40, odst. 3. a výborem přisedících podle § 40, odst. 4. V obou odstavcích těchto jest zvláštní ustanovení o předsedovi, což by nemělo významu, kdyby rozdílu nebylo a kdyby i v § 17, odst. 2., byl míněn senát, sestavený podle § 40, odst. 3. zák.

¹²⁾ § 525, odst. 2.

¹³⁾ Náměstkové předsedy pracovního soudu účastní se zasedání senátu, zřízeného podle § 40 zák. v každém případě, nikoli jen jako zástupci předsedovi (§ 40, odst. 3, slova: »předseda, jeho náměstkové... a výbor přisedících«).